

ОПШТИНА БЛАЦЕ

Нацрт Програма унапређења социјалне заштите у општини Блаце за период од 2025. до 2027. године

Блаце, децембар 2024.

Садржај

1. Увод.....	3
2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите.....	4
3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена.....	6
3.1. Кључни налази <i>ex-post</i> анализе претходних планских докумената који обухватају област социјалне заштите	6
3.2. Општи подаци о општини Блаце	8
3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Блаце.....	10
3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Блаце.....	10
3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Блаце.....	12
3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Блаце	14
3.3.4. Материјална подршка	17
3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Блаце	18
3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Блаце	19
4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана	21
4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)	22
4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма	26
5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање.....	28
6. Акциони план.....	29
7. Прилози.....	44

Листа скраћеница

Скраћеница	Пун назив
АП	Акциони план
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗПС	Закон о планском систему
ЗСЗ	Закон о социјалној заштити
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
ОСИ	Особе са инвалидитетом
ОЦД	Организације цивилног друштва
СЗ	Социјална заштита
ЦСР	Центар за социјални рад

1. Увод

У општини Блаце је препозната потреба за систематичним, планским и међусекторским приступом у управљању и реализацији активности у области социјалне заштите. У претходном периоду оквир активности релевантан за социјалну заштиту био је обухваћен нормативним и правним документима, као и Планом развоја општине Блаце 2022-2029, али до сада није била формулисана секторска јавна политика којом се на јединствен и целовит начин утврђују правци деловања и циљеви социјалне заштите. Иако је општина Блаце опредељена за унапређење квалитета живота њених грађана и грађанки и предузима низ мера подршке усмерених према породицама и лицима у стању социјалне потребе услуге социјалне заштите у заједници и даље су недовољно развијене и није успостављена њихова стабилност и континуитет.

Правни основ за доношење Програма унапређења социјалне заштите општине Блаце за период од 2025. до 2027. године налази се у одредби члана 38. став 3. ЗПС ("Службени гласник РС", број 30/2018), којим је прописано да документ јавних политика јединица локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом, док ЗСЗ ("Службени гласник РС", број 24/2011 и 117/2022) у свом члану 20 предвиђа да Програм унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе те да он обухвата мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Програм унапређења социјалне заштите општине Блаце ће дати допринос свеобухватнијем и ефикаснијем управљању у области друштвеног развоја и унапређењу мера и услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Овај документ даје смернице за оснаживање социоекономске сигурности материјално најугроженијих породица и појединаца, промовисање и успостављање услуга социјалне заштите као и подизање ефикасности управљања потребним ресурсима у општини. Програм унапређења социјалне заштите општине Блаце је и документ који представља основ за алокацију средстава намењених за заштиту најугроженијих грађана и грађанки у општини. Акциони план је саставни део овог Програма

путем ког ће се управљати динамиком спровођења мера које доприносе остваривању посебних циљева Програма.

Имајући у виду напред наведено скупштина општине Блаце је 01. априла 2024. године донела Одлуку о приступању изради Програма за унапређење социјалне заштите у општини Блаце и у том циљу именовала Радну групу за израду Програма састављену од представника свих релевантних локалних институција и организација. У току израде документа процес је био усмерен на јачање транспарентности и консултације са свим заинтересованим странама и циљним групама. На самом почетку процеса јавност је обавештена да је отпочео процес израде Програма, а заинтересовани грађани и грађанке су позвани да се укључе у процес консултација. Уз реализацију корака потребних за дефинисање ове јавне политике истовремено се радило на размени и јачању знања, вештина и искустава појединаца организација и институција. Израду овог документа је подржала Стална конференција градова и општина у оквиру трогодишњег пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, који финансира Европска унија у оквиру програма ИПА 2020. У изради Програма унапређења социјалне заштите општине Блаце за период од 2025 до 2027 године, Радна група се руководила Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8 /019.) и сачињавали су је представници локалне самоуправе кроз два своја одељења, Одељење органа општине и друштвених делатности и Одељење за буџет, финансије, локалну пореску администрацију и јавне набавке као и представници Центра за социјални рад, Дома здравља, основне и средње школе у Блацу, Националне службе за запошљавање и представника цивилног сектора.

Изради Програма унапређења социјалне заштите општине Блаце претходила је детаљна Анализа стања и дате су препоруке за спровођење пакета подршке за унапређење социјалне заштите. Непосредно након тога спроведено је и мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета ресурса пружаоца услуга на територији општине. Радна група је одржала 3 радионице на којима су детаљно разматране све околности везане за израду Програма, формулисани су циљеви, мере и активности и израђена је анализа финансијских капацитета за имплементацију Програма. Након израде нацрта Програма унапређења спроведена је и јавна расправа о којој су детаљи наведени у *Прилогу 5.*

2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите

Програм унапређења социјалне заштите на нивоу локалне самоуправе садржински је повезан са планским документима и прописима важећим на републичком и локалном нивоу. У члану 3 ЗСЗ дефинисани су следећи циљеви социјалне заштите: 1) достићи, односно одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца и породице у задовољавању животних потреба; 2) обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити; 3) створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на

социјалну укљученост; 4) очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерациску солидарност; 5) предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију, односно отклонити њихове последице. У оквиру истог члана се наводи да се циљеви социјалне заштите остварују пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које предупређују, умањују или отклањају зависност појединаца и породица од социјалних служби.

За процес планирања и управљања јавном политиком у области социјалне заштите у обзир треба узети одреднице дефинисане у следећим законима:

- Закон о планском систему Републике Србије;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о финансијској подршци породици са децом;
- Породични закон;
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица;
- Закон о равноправности полова;
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом;
- Закон о спречавању насиља у породици и др

Почетком 2022. године усвојена је *Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021-2026. године*. Овом стратегијом се унапређује стратешки оквир у овој области, стварају се услови за трансформацију установа за смештај, јачају се капацитети институција и организација које пружају услуге у заједници за особе са интелектуалним и менталним тешкоћама у комуникацији. Такође, побољшава се координација кључних актера и подиже ниво свести грађана и доносилаца одлука о интеграцији особа са менталним и интелектуалним тешкоћама у заједници.

Општи циљ *Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030.*, као још једног документа јавне политике на националном нивоу, је: изједначене могућности за припаднике група које су у ризику од дискриминације да на равноправној основи са другима уживају сва људска права и слободе, као и унапређена ефикасност система превенције и заштите од дискриминације у свим областима и на свим нивоима. Мера која се односи на унапређење социјалне инклузије веома је широка и свеобухватна и подразумева неколико сетова активности усмерених на све области друштвеног живота, укључујући систем образовања, систем социјалне и здравствене заштите, културу, спорт, информисање, безбедност и слично.

Приликом процеса планирања у обзир је узет и релевантан међународни правни оквир. Србија је потписник *Агенде за одрживи развој до 2030. године* која садржи 17 циљева и 169 потциљева и 228 глобалних индикатора одрживог развоја. Ови циљеви и потциљеви су интегрисани, међусобно нераздвојиви и равномерно обухватају три димензије одрживог развоја: економску, друштвену и еколошку. Принцип да „нико не буде изостављен“ је темељ Агенде 2030 и значи да ниједан циљ не треба да се остварује уколико се не остварује за све грађане и грађанке.

Посебне изазове у процесу планирања Програма унапређења социјалне заштите општине Блаце представља недостатак важећег националног стратешког документа у области социјалне заштите који у тренутку израде овог документа постоји и даље само у форми нацрта.

Скупштина општине Блаце је на седници 11. фебруара 2022. године усвојила *План развоја општине Блаце за период 2022-2029*. План развоја је главни израз стратешких опредељења општине који има сврху да послужи за израду свих осталих планова и програма у појединим секторима и областима у периоду свог важења па је у том смислу био од велике важности приликом формулисања циљева, мера и активности овог Програма.

Општина Блаце је усвојила последњих година и следеће документе јавних политика: *План јавног здравља 2018-2025*; *Стратегија за унапређење предшколског образовања и васпитања 2020-2025*; *Локални акциони план запошљавања 2024-2026*; *Локални акциони план за унапређење положаја жена и родну равноправност 2020-2025*; *Локални акциони план за управљање миграцијама 2023-2028*. Значај ових докумената се превасходно види у намери општине да бавећи се проактивно питањима унапређења јавног здравља, образовања и положаја жена, као и применом мера активне политике запошљавања, унапреди социјални статус становништва и тиме посредно утиче да се смањи проценат становништва који се у стању социјалне потребе обраћа локалној самоуправи и/или локалном ЦСР-у.

Општина Блаце има усвојене следеће нормативне акте на локалном нивоу у области социјалне заштите:

- Одлука о социјалној заштити општине Блаце
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге лични пратилац детета
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге помоћ у кући
- Одлука о методологији формирања цене услуга социјалне заштите за општину Блаце

3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена

3.1. Кључни налази *ex-post* анализе претходних планских докумената који обухватају област социјалне заштите

Општина Блаце до сада није имала усвојене документе јавних политика који су се бавили питањима из домена социјалне политике и социјалне заштите. Како је општина, у складу са ЗПС, усвојеном током 2018. била у обавези да изради и усвоји свој план развоја, као плански документ најширег обухвата и највишег значаја, процес израде Плана развоја спроведен је током 2021. године и План је усвојен почетком 2022. године.

План развоја предвиђа 3 развојна правца а у оквиру сваког од њих по 3 приоритетна циља. Развојни правци се односе на: 1. Животну средину и инфраструктуру; 2. Друштвене делатности и јавну управу и 3. Привреду и економски развој. У оквиру другог развојног правца један од три приоритетна циља се непосредно бави услугама социјалне заштите и гласи: Унапређен квалитет и повећана доступност услуга социјалне заштите. Обзиром на овако експлицитно формулисан циљ када су у питању услуге социјалне заштите све предвиђене мере и активности су у потпуности усклађене са тим циљем, засноване на подацима до којих се дошло током процеса израде плана и уз сагласност свих актера у том процесу.

Како је удео расхода за социјалну заштиту у буџету општине доста стабилан последњих година, и нешто је изнад просека у Р. Србији те како би се средства која се опредељују учинила још ефикаснијим, односно, да би се унапредио квалитет и повећала доступност услуга социјалне заштите у оквиру овог приоритетног циља предвиђене су 4 мере:

- Доношење планског стратешког документа јавне политике у области социјалне заштите
- Проширење услуге социјалног становања у заштићеним условима
- Покретање услуге личног пратиоца деце
- Ревидирање и унапређење услуге ПУК

Предвиђањем ових мера у тренутку израде плана очекивања су била да ће се решити неколико кључних идентификованих проблема, и то: недовољни капацитети за стамбено збрињавање корисника НСП и жртава породичног насиља, непостојање услуге личног пратиоца (услуга је након усвајања плана развоја успостављена током 2022. године и у континуитету се пружа све до сада), недовољна доступност услуге ПУК корисницима свих 12 месеци у години и недовољан број стручних кадрова (медицинско особље, психотерапеут) у оквиру услуге ПУК.

Из свих наведених мера јасна је стратешка намера општине да постојеће услуге унапреди и уведе нове које у тренутку израде Плана развоја нису пружане у општини.

План развоја у свом завршном делу предвиђа да ће општина успоставити одговарајући институционални оквир који подразумева праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака, са Координационим телом као главним актером, у чији делокруг рада би спадало управљање процесом спровођења Плана, праћење напретка на основу достављених извештаја, одлучивање о предлозима за решавање установљених проблема, доношење корективних мера у случају да је остваривање мера или циљева угрожено, и на крају, предлагање евентуалних ревизија Плана и установљавање нових циљева и мера. Такође, предвиђена је и израда, доношење и спровођење осталих планских докумената, и то: средњорочних планова и финансијских планова ЈЛС и прописа који се доносе у складу са законом и статутом ЈЛС. Међутим, до тренутка израде овог Програма унапређења, на овај начин предвиђени институционални оквир за праћење, вредновање и адаптацију спровођења Плана развоја општине Блаце још није заживео.

3.2. Општи подаци о општини Блаце

Општина Блаце простире се на површини од 306 km², у Топличкој котлини, на источним обронцима Копаоника и југозападним обронцима Јастрепца. Захвата северозападни део Топличког басена, који је Јанковом клисуром спојен са долином Расине, односно Крушевачким басеном. Блаце је смештено поред реке Блаташнице, на око 12км узводно од њеног ушћа у Расину, на вододелници сливова Топлице и Расине. Просечна надморска висина општине Блаце је 395м.

У административном погледу Блаце припада Топличком округу. Територија општине граничи се са севера територијом града Крушевца, са истока градом Прокупље, на југу са општином Куршумлија, а на западу са општином Брус. Блаце се налази на раскрсници путева регионалног значаја према Косову и Метохији, Копаонику, Крушевцу и Прокупљу, што представља повољан транзитни положај (најкраћи пут између Топличке и Крушевачке котлине). Државни пут I реда, магистрални пут М-25, деоница Прокупље – Куршумлија, протеже се у непосредној близини југоисточне границе општине. Просторним планом Републике Србије предвиђено је да границом општине прође аутопут Ниш – Приштина – Пећ – Чакор (граница Црне Горе), као веза са планираним путем Београд – Јужни Јадран.

Положај општине Блаце у оквиру Топличког округа

Укупан број насељених места на територији општине је 40: Алабана, Барбатовач, Блаце, Брежани, Више Село, Врбовац, Горња Драгуша, Горња Јошаница, Горње Гргуре, Горње Сварче, Доња Драгуша, Доња Јошаница, Доња Рашица, Доње Гргуре, Доње Сварче, Дрешница, Ђуревац, Качапор, Кашевар, Криваја, Кутловац, Лазаревац, Мала Драгуша, Међухана, Музаће, Попова, Пребреза, Претежана, Претрешња, Придворица, Рашица, Сибница, Стубал, Суваја, Суви До, Трбуње, Чунгула, Чучале, Џепница и Шиљомана. Број месних заједница је 29 док просечна густина насељености износи 32 становника на један квадратни километар.

Према последњем одржаном попису становништва из 2022. године Општина Блаце има 9.682 становника, од тога је 4.865 односно 50,25% урбаног становништва, док је 4.817 односно 49,75% сеоског становништва.

Од укупног броја становника 4.883 је мушкараца и 4.799 је жена док је према старосним групама ситуација следећа: узрастни контингент од 0 до 17 година обухвата 15% становништва, од 18 до 64 година обухвата 58% становништва и контингент од 65 и више година обухвата 27% становништва.

Просечна старост становништва на територији општине је 47,05 година што је више од републичког просека који износи 43,85 година.

На територији општине Блаце поред становника обухваћених пописом живи и 10 избеглих лица из бивших југословенских република јер је велики број њих у међувремену углавном регулисало статус држављана Републике Србије али и око 320 расељених лица са Косова и Метохије.

Број становника према старости и полу (попис 2022. - извор Републички завод за статистику):

Основне карактеристике становништва, огледају се у врло неповољним трендовима као што су укупна депопулација (пад броја становника), природна девастација (број умрлих становника већи је од броја живорођених), као и у негативним миграционим токовима,

односно миграцијама из општине Блаце у друге делове Србије, најчешће урбане центре. Овакви трендови додатно продубљују неповољне промене у структурама становништва, а најизраженије промене су у старосној структури. Званичне демографске пројекције указују на велику извесност демографске регресије. Овом тренду нарочито доприноси континуирани одлив становништва из сеоских насеља. Једино општинско насеље које бележи тренд раста броја становника је општински центар.

У току 2023. године склопљено је према евиденцији Матичне службе општине Блаце 37 бракова, док је разведено 23 брака, или 62,16.% у односу на број склопљених. Присутна је тенденција све каснијег ступања у брак или одржавање површних и повремених веза без намере склапања брака и остваривања потомства.

У општини Блаце током 2023. године укупан број запослених износио је 2.704 особа и у односу на 2022. годину већи је за 29 особа док је у односу на 2021. годину већи за 83 особа. Овај тренд увећања запослености прати тренд на републичком, регионалном и окружном нивоу. Радно способних, а незапослених становника који су се водили на евиденције Националне службе за запошљавање током 2023. године је било 988 и од тога 482 су жене и 506 су мушкарци, 16% незапослених су били узраста 15-29 година, 49% узраста 30-54 године и 35% назапослених узраста преко 55 година живота.

Према степену развијености општина Блаце спада у IV групу (испод 60% републичког просека) јединица локалне самоуправе.

3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Блаце

3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Блаце

У општини Блаце Центар за социјални рад је доминантна установа из система социјалне заштите која има улогу да пружа помоћ и подршку (правну, социјалну, материјалну, психолошко-саветодавну, медијацијску и педагошко-саветодавну) породицама и појединцима у превазилажењу и решавању различитих проблема. Центар за социјални рад сваке године израђује свој редовни годишњи извештај и подаци у наставку показују стање и трендове за последње три године (2021, 2022. и 2023. годину).

Посматрајући податке за 2021. годину као прву годину од које се анализирају подаци укупан број корисника на евиденцији Центра за социјални рад је био 1511 корисника. У укупном броју корисника доминантно је учешће корисника из категорије одраслих (698) и старијих (399) док је деце (361) и младих (53) било знатно мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (806) него мушкараца (705) док је према

пријављеном пребивалишту већина корисника из урбаног подручја, њих 797, док 714 њих живи у руралним подручјима.

Током 2022. године број корисника на евиденцији Центра за социјални рад је био 1529 корисника. Од свих корисника доминантно је учешће оних из категорије одраслих (727) и деце (378) док је старих (366) и младих (58) било мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (806) него мушкараца (723) док је према пријављеном пребивалишту већина корисника из урбаног подручја, њих 806, док 723 корисника живи у руралним подручјима.

Укупан број корисника на евиденцији током 2023. године је био 1827 корисника. У укупном броју корисника доминантно је учешће корисника из категорије одраслих (911) и деце (450) док је старијих (364) и младих (102) било мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (966) него мушкараца (861) док је према пријављеном пребивалишту већина корисника из урбаног подручја, њих 1.127, док 700 њих живи у руралним подручјима.

Посматрајући податке за последње 3 године може се закључити да је изражен тренд повећања укупног броја корисника за скоро 20% током тог периода. Од тога највећи број корисника је за сваку годину је у категорији одраслих лица, број деце је повећан за 25% док је број корисника из категорије младих скоро дуплиран.

Разлози за чињеницу да је категорија одраслих лица на третману Центра најбројнија лежи у чињеници да је највећи број лица ушао у систем социјалне заштите по основу незапослености и материјалне необезбеђености док су остала лица ушла у систем по основу потреба из домена породично правне заштите али су истовремено и корисници материјалних давања.

Када су у питању деца (0-17) као корисници кроз све три посматране године уочљиво је да су претежно у питању деца из породица које су корисници НСП или других видова материјалних давања па их је 2021. године било 264, током 2022. је било 277 и у 2023. је било 288 корисника. Деца ОСИ су следећа категорија корисника по бројности током све три године (2021: 31; 2022: 31 и 2023: 33 корисника) док су деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом (2021: 26; 2022: 32 и 2023: 27 корисника) следећа категорија по бројности. Као четврта по реду је категорија деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права. Ови подаци јасно указују да је убедљиво највећи број деце корисника током читавог посматраног периода из оних породица које су материјално угрожене и које због тога примају различите облике материјалне помоћи.

Подаци који се односе на категорију пунолетних корисника Центра за социјални рад (млади, одрасли и стари), осим генералног тренда повећања корисника на евиденцији корисника неке од мера социјалне заштите, су по структури такви да је, као и када су деца у питању, доминантан број материјално угрожених корисника током све три године (2021: 764; 2022: 766 и 2023: 943 корисника). Особе са инвалидитетом су друга категорија пунолетних корисника по бројности па их је 2021. године било 368, током 2022. је било 363 и у 2023. је било 352 корисника.

У извештајима ЦСР као најосетљивија група корисника су препознати стари, поготово у старачким и самачким сеоским домаћинствима што је директна последица изразито неповољне старосне структуре становништва где је просечна старост становништва на територији општине 47,05 година што је више од републичког просека који износи 43,85 година. Значајни проблеми са којима се сусреће старија популација су мала месечна примања или недостатак било каквих примања, повећани трошкови живота, високи морбидитети кардиоваскуларних и малигних обољења и с њима повезани морталитети, као и висока учесталост сензорних и физичких инвалидитета, те неуролошких и менталних поремећаја. Посебно угрожена категорија становништва јесу старија лица која не примају пензију, немају друге изворе прихода и која немају сроднике који би се бринули о њима.

Детаљни табеларни прегледи корисника дати су у *Прилогу 1* у складу са евиденцијама ЦСР (укупан број корисника разврстан према старости и полу; број деце према корисничким групама/поступцима и узрасту; број пунолетних корисника према корисничким групама и старости; корисници права на мере материјалне подршке и услуга СЗ, са одговарајућим разврставањима).

3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Блаце

Како би се сагледали сви битни аспекти када је у питању финансирање социјалне заштите у општини Блаце анализирани су подаци из Одлука о буџету и Одлука о завршном рачуну за 2021, 2022. и 2023. годину а такође и Годишњи извештаји о учинку програма, програмских активности и пројеката, Уговори о наменским трансферима у социјалној заштити и Извештаји о утрошку наменских средстава за наведене године.

Реализовани расход за Програм 11 – Социјална и дечија заштита у укупној структури буџета општине Блаце у 2021. години је износио 8.25%, у 2022. 9.27%, а у 2023 11,23%, што издваја општину Блаце у односу на општине њене величине и степена развоја. Дакле, просек учешћа Програма 11 у укупним расходима и издацима буџета општине Блаце за 2021, 2022. и 2023. годину износи 9,60%. Према висини средстава које издваја по глави становника за услуге социјалне заштите, општина Блаце излази из просека на нивоу Србије који износи 454 РСД.

Са становишта планирања средстава за потребе социјалне и дечије заштите у одлукама о буџету, план је за сваку годину био нешто нижи и кретао се између 6 и 8 % укупног буџета.

Узлазни тренд издвајања средстава из буџета за Програм 11 – Социјална и дечија заштита се уочава у све три посматране године. Повећавају се издвајања из буџета и издвајања са републичког нивоа, али се ова средства углавном не односе на средства за пружање услуга у социјалној заштити (осим за ПА 0902-0005 Обављање делатности установа социјалне заштите, где се примећује раст), већ највише на новчана и материјална давања (осим за ПА 0902-0001 Једнократне и друге облике помоћи) и пројекте у социјалној заштити (Додела бесповратних средстава за куповину куће са окућницом и Пројекти Комесаријата за избеглице).

У посматраним годинама примећује се разлика између планираних и реализованих расхода за Програм 11, где су реализовани расходи по правилу већи од планираних. Разлог томе јесте делимично прилив средстава из осталих извора, која не могу бити предвиђена са сигурношћу у току планирања буџета, јер у време планирања буџета нису доступни конкурси министарства. Мада, основни разлог томе јесте неизвесност прилива средстава у буџет, па локална самоуправа полази од мањег износа који опредељује за реализацију услуга социјалне заштите, који у току године коригује како би максимално подмирила потребе корисника.

Реализација Програма 11 у свим посматраним годинама је задовољавајућа и креће се у опсегу од 83,10% до 89,96%.

Укупни планирани расходи за социјалну заштиту у Одлуци о буџету општине Блаце за 2021. годину износили су 27.773.000,00, док реализовани расходи према Одлуци о завршном рачуну износе 34.010.556,63. Ребалансом буџета дошло је до повећања планираних средстава за реализацију ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници, у износу од 5.600.000, док су средства из наменских средстава остала приближно иста. Укупна реализација Програма 11 у 2021. години износи 89,96%. Незнатно повећање планираних средстава се запажа и у оквиру ПА 0902-0016 Подршка деци и породици са децом. Средства за ПА 0902-0002 Породични и домски смештај, прихватилишта и друге врсте смештаја нису планирана Одлуком о буџету, већ је решењем Општинског већа одобрена употреба средстава из буџетске резерве. Средства су употребљена за активности текућег одржавања и поправке зграда и објеката – економска класификација 425, нови прикључак на дистрибутивни систем електричне енергије зграде домског смештаја у Блацу.

Укупни планирани расходи за Програм 11 у Одлуци о буџету општине Блаце за 2022. годину износили су 33.212.000,00, док реализовани расходи према Одлуци о завршном рачуну износе 47.497.782,83. Велика дискрепанција у износу планираних и реализованих средстава потиче од значајног увећања расхода за услуге социјалне заштите у односу на план у оквиру ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници за скоро 4.000.000,00 РСД, као и у оквиру ПА 0902-0021 Подршка особама са инвалидитетом за 2.200.000 РСД у току буџетске године. Такође, на повећање извршених расхода су утицали и приливи из других извора финансирања (трансфери) пре свега за Пројекат 0902-4001 Додела бесповратних средстава за куповину куће са окућницом који није био планиран Одлуком о буџету. Повећан је и износ за расходе за ПА 0902-0001 Једнократне помоћи и други облици помоћи у односу на план, иако у апсолутном износу ова услуга бележи пад како у планираним, тако и у реализованим средствима у свим посматраним годинама.

Укупни планирани расходи за Програм 11 у Одлуци о буџету општине Блаце за 2023. годину износили су 70.216.174,00, док реализовани расходи износе 58.351.218,00. Процент извршења у Програму 11 износи 89,59%. Износ реализованих средстава за пружање услуга социјалне заштите за ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници и ПА 0902-0016 Подршка особама са инвалидитетом стагнира, док се износ за ПА 0902-0016 Обављање делатности установа социјалне заштите готово дуплирао. Износи реализованих средстава за програмске активности које имају карактер новчаних или материјалних давања осим једнократних помоћи, бележе раст.

Приказ плана и реализације средстава у оквиру Програма 11 – Социјална и дечија заштита дат је у следећој табели:

Одлука о буџету	2021.	2022.	2023.
Програм 11 - План	27.773.000,00	33.212.000,00	70.216.174,00
Програм 11 - Извршење	34.010.556,63	47.497.782,83	58.351.218,00

Новчана издвајања за реализацију пружања услуга социјалне заштите, а у складу са постојећем нормативним оквиром који регулише систем социјалне заштите на локалном нивоу су у финансијском смислу стабилна. Нема значајног повећања средстава по годинама (осим за услуге у овиру ПА 0902 – 0005 Обављање делатности установа социјалне заштите), а нема ни значајног пада.

У структури средстава опредељених за Програм 11 – Социјална и дечија заштита реализована средства за услуге социјалне заштите, без материјалних давања у 2021. години чине 37,52% буџета, у 2022. 36,49% буџета и у 2023. години 28,53% буџета, што је одличан просек, мада највећи део буџета за Програм 11 чине материјална и новчана давања.

Средства за реализацију услуге социјалне заштите „Помоћ у кући“ у 2021. и 2022. години години општина Блаце је обезбедила највећим делом из сопствених средстава, док су остала средства обезбеђена из трансфера и донаторског пројекта UNOPS-SWISSPRO. За реализацију услуге Лични пратилац детета, Општина није добила средства из трансфера, те сама средствима из буџета обезбеђује реализацију ове услуге.

Средства за реализацију услуга социјалне заштите из републичких трансфера се из године у годину смањују, док су доминантна средства из сопствених извора. Међутим, проблем је у континуитету прилива средстава из сопствених извора у буџет за редовно обезбеђивање пружања услуга социјалне заштите, што условљава прекид финансирања услуга у појединим периодима у години.

Детаљни финансијски табеларни прегледи дати су у *Прилогу 2* у складу са, на почетку овог одељка, набројаним изворима (тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Блаце; укупна вредност средстава за услуге СЗ; Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања).

3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Блаце

Општина Блаце је у претходним годинама уређивала врсте, услове и начин обезбеђивања права на материјалну подршку и услуге социјалне заштите путем Одлуке о социјалној заштити и она је услед мењања законодавног оквира и различитих друштвених околности била предмет честих измена и допуна. Последња верзија која је у потпуности усклађена са

реалним стањем у општини у погледу могућности општине да финансира услуге као и националним и локалним законским оквиром усвојена је током 2024. године. По тој Одлуци у општини Блаце обезбеђују се следеће услуге социјалне заштите:

I. дневне услуге у заједници:

- помоћ у кући
- лични пратилац детета

II. услуге смештаја:

- привремени смештај у прихватилиште за одрасла и старија лица,
- привремени смештај у прихватилиште за децу и младе
- привремени смештај у прихватилиште за жртве злостављања, занемаривања и насиља у породици

III. услуга социјалног становања

Поред Одлуке о социјалној заштити општина Блаце има усвојене и следеће нормативне документе:

- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге лични пратилац детета
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге помоћ у кући
- Одлука о методологији формирања цене услуга социјалне заштите за општину Блаце

За обе дневне услуге у заједници које се последњих година пружају општина Блаце спроводи поступке јавних набавки обзиром да као мала општина није установила посебну установу за пружање услуга те да локални ЦСР нема формирану посебну организациону јединицу која би била задужена за пружање услуга. Набавке се спроводе на основу члана 27. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама. Општинска управа, поштујући сопствени Правилник о ближем уређењу спровођења поступака набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује, на сајту општине објављује позиве за подношење понуда са свом пратећом документацијом. Обзиром на неповољну ситуацију када је општински буџет у питању, набавке услуга се последњих 3 година спроводе за сваку услугу и по више пута током године на кратке временске периоде (до 4 месеца) или врло кратке (до пар недеља). Према подацима за 2023. годину услуга Помоћ у кући је пружана у укупном трајању од 9,5 месеци а услуга лични пратилац детета током 8 месеци. Како на територији општине не постоји ниједан пружалац услуге са лиценцом за пружање услуга ангажује се удружење „Инклузија данас“ које има седиште у оближњем Прокупљу. Удружење је већ етаблирани лиценцирани пружалац услуга који пружа услуге како у већини ЈЛС у Топличком округу (Прокупље, Блаце, Житорађа) тако и у још пар општина ван округа.

Када су у питању услуге смештаја у питању све три врсте прихватилишта не постоје на територији општине већ се спорадично током године када се појави потреба за привременим смештајем неког од корисника из различитих категорија користе смештајни капацитети других већих општина/градова мање или више удаљених од Блаца у складу са тренутном ситуацијом и могућностима за пријем.

Услуга социјалног становања се обезбеђује појединцу и породици у стању социјалне потребе, који немају решено питање становања и пружа се у наменски изграђеним

објектима, без могућности откупа. Општина у објекту који тренутно броји 4 стамбене јединице има кориснике од којих неки користе ову услугу и више деценија. Корисници ове услуге својим средствима плаћају рачуне за утрошену струју, воду, грејање и комуналне услуге и имају обавезу да се савесно и одговорно односе према уступљеном прстору датом на коришћење. Обзиром да је потреба за овом врстом услуге у порасту последњих година општина Блаце је покренула иницијативу да се изгради нови стамбени објект са 12 стамбених јединица који би покрио потребе у будућем периоду. Током 2022. године израђена је техничка документације за изградњу зграде за социјално становање у заштићеним условима и направљен је прелиминарних вредности радова.

Током 2024. године у општини Блаце је спроведено мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процене капацитета ресурса пружаоца услуга и на основу закључака из Извештаја о мапирању могуће је установити главне проблеме са којима се становништво општине Блаце сусреће и које су њихове потребе. Идентификујући најзначајније факторе који утичу на смањени квалитет живота испитаници кроз све корисничке групе истакли су економске факторе као факторе са доминантним утицајем што указује да је потребно предузимање мера које би унапредиле запошљивост кроз креирање више квалитетних радних места. Поред економских фактора као што су незапосленост и сиромаштво испитаници су истакли и недоступност здравствене заштите за стара лица на селу али и децу и младе из сиромашних породица као најрањивије групе становништва којима је потребна додатна подршка. Већина испитаника је сматрала и да је потребно унапређивати систем социјалне заштите кроз развој постојећих услуга за све категорије становника те истакли потребу и за бољом доступношћу здравствене заштите у руралним подручјима а оно што по њима локална самоуправа треба да уради је да повећа целокупна издвајања за социјалну заштиту.

У општини Блаце најрањивије групације становништва су деца и млади са хроничним болестима као и деца из сиромашних породица, сиромашни генерално, стара лица у самачким домаћинствима, посебно на селу, старији од 65 година и особе са инвалидитетом. У погледу корисничких група које су обухваћене постојећим двама услугама које финансира локална самоуправа, а то су деца и млади са сметњама у развоју и инвалидитетом и стара лица преко 65 година, обухват корисника је задовољавајући, нема листа чекања. Сви корисници који се обрате захтевом за пружање услуге у кратком року буду укључени у редовно пружање услуга. За децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом као и њихове породице постоји потреба да се поред постојећих услуга омогући доступност и саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга. Такође, и чланови њихових породица имају потребу за подршком путем таквих услуга јер се налазе у ризику од социјалне искључености. У циљу побољшања квалитета живота старије популације потребно је радити на интегрисању услуга социјалне заштите са здравственим сектором. Последњих година локални стејхолдери из сектора социјалне заштите заједно са локалном самоуправом имају добру сарадњу, међутим све се и даље заснива на личним контактима представника различитих институција као начину за брзо и ефикасно решавање проблема и изазова у раду. Простора за унапређење има поготово када је у питању већа активација здравственог сектора како би се превазишао отежани приступ њиховим услугама од стране старијих корисника у руралним подручјима. Потребно је размотрити могућности увођења

услуге Дневни боравак која би била намењена деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама. Имајући у виду да је ова услуга скупа обзиром на стандарде које је потребно испунити (простор, стручни радници, исхрана) најцелисходније је покушати да се уз сарадњу више оближњих ЈЛС ради на стварању предуслова да се ова услуга заједнички покрене у будућности.

Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите дат је у *Прилогу 3*.

3.3.4. Материјална подршка

Према новоусвојеној Одлуци о социјалној заштити општине Блаце из 2024. године појединци и породице су корисници следећих права на мере материјалне подршке:

- I. материјална подршка у новцу, која може бити:
  - једнократна новчана помоћ,
  - ванредна новчана помоћ (интервентна новчана помоћ),
  - право на накнаду трошкова сахране,
  - новчана накнада за добровољно радно ангажовање,
  - опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу,
  - право на новчану помоћ ради најнужније адаптације стана.

- II. материјална помоћ у натури

Поред врста материјалне подршке Одлука о социјалној заштити предвиђа и критеријуме као и поступак за остваривање права на мере материјалне подршке. Поступак за остваривање права на мере материјалне подршке покреће се на захтев корисника или по службеној дужности а по захтевима за коришћење права на мере материјалне подршке у првом степену решава Центар за социјални рад решењем о признавању права на меру материјалне подршке за коју је поднет захтев.

Када се упореде подаци о броју корисника права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије током периода од 2021. до 2023. године приметан је тренд увећања броја корисника за све три главне категорије корисника права (на новчану социјалну помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица). Са друге стране, када је у питању тренд броја корисника права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити пад броја корисника је већи од 50% у посматраном периоду (са 856 у 2021. години на 420 у 2023).

Детаљни преглед података о броју корисника права на мера материјалне подршке дати су у Табели 5 у *Прилогу 1*.

3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Блаце

Као мала општина са малим бројем службеника који су запослени у општинској управи у Блацу не постоје Правилником о организацији и систематизацији радних места предвиђене посебне организационе јединице тј. службе које би се бавиле искључиво питањима социјалне политике и социјалне заштите. У домену социјалне заштите највећи део послова спроводе запослени у Одељењу органа општине и друштвених делатности, било као Одељење или као чланови радних тела из области социјалне политике (руководилац Одељења покреће јавне набавке за услуге, израђује нацрте аката, а запослени прате реализацију уговора са пружаоцем услуга). Ово Одељење је и главни актер када су у питању пројектне активности, конкурисање и реализација пројеката у вези са социјалном заштитом. Одељење за буџет, финансије, локалну пореску администрацију и јавне набавке такође има одређене надлежности када је у питању социјална заштита, поготово када је у питању праћење извештавања и плаћања пружаоцима услуга као и спровођење процеса јавних набавки.

Пословником о раду Скупштине општине Блаце предвиђено је да се за разматрање и претресање питања из надлежности Скупштине, предлагање аката и вршење других послова образују стална и повремена радна тела (савети и комисије) те су у том смислу формирана следећа радна тела: *Комисија за испитивање стамбених потреба социјално угрожених лица; Савет за здравље и Комисија за равноправност полова*. Пред наведених у оквиру Скупштине општине не постоје радна тела у виду и савета и комисија која би се бавила искључиво социјалном политиком/социјалном заштитом. У оквиру општине не постоји локална Интерресорна комисија већ је она формирана уз заједничко учешће три локалне самоуправе, Прокупља, Житорађе и Блаца, с тим да се седиште налази у Прокупљу. Комисија има 5 чланова од којих су 4 стална а 5. члан се бира за сваки појединачни случај у складу са Законом. Стручну и административно-техничку подршку Комисији пружа Координатор Комисије.

Општинско веће има 5 чланова и у свом саставу има и већника који се бави питањима социјалне политике.

Центар за социјални рад чини темељ система социјалне заштите у општини Блаце, надлежан је да реализује социјалну и породично правну заштиту грађана на подручју општине. Организационе јединице Центра за социјални рад су:

- *Центар за социјални рад* који спроводи послове непосредне социјалне и породично-правне заштите и друге послове у складу са прописима, и
- *Домско одељење за смештај одраслих и старијих лица* који пружа услуге домског смештаја.

Како на територији општине не постоји пружалац услуга са лиценцом за пружање услуга последњих година ангажује се удружење „Инклузија данас“ које има седиште у оближњем Прокупљу. Удружење је већ етаблирани лиценцирани пружалац услуга који пружа услуге

како у већини ЈЛС у Топличком округу (Прокупље, Блаце, Житорађа) тако и у још пар општина ван округа.

Детаљни подаци када је у питању институционални оквир система социјалне заштите у општини Блаце дати су у *Прилогу 4*.

3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Блаце

У претходним одељцима Програма аналитички је приказана процена постојећег стања са идентификованим главним проблемима, изазовима, потребама, закључцима о могућим правцима деловања и унапређења. При обради података анализирани су заинтересоване стране: кључни партнери у планирању и спровођењу Програма унапређења социјалне заштите као и крајњи корисници услуга социјалне заштите путем спроведеног мапирања потреба корисника права и услуга социјалне заштите на територији општине Блаце. Подаци су анализирани уз помоћ технике SWOT анализе и идентификоване су следеће снаге, слабости, шансе и претње:

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Активна подршка локалне самоуправе у успостављању и финансирању услуга СЗ • Стручан кадар за рад са угроженим лицима • Висока мотивисаност локалне самоуправе и ресорних институција за унапређење СЗ • Укљученост деце из осетљивих друштвених група у процес образовања путем услуге Лични пратилац детета • Нормативна уређеност СЗ од стране ЛС (одлука о СЗ и др. одлуке) • Постојеће базе података о корисницима услуга социјалне заштите • Постојање и активности Интерресорне комисије • Постојање Домског одељења за смештај одраслих и старијих лица при локалном Центру за социјални рад који пружа услуге домског смештаја 	<ul style="list-style-type: none"> • Стагнација износа буџета општине последњих година који је неусклађен са инфлацијом и порастом општих трошкова живота • Недовољна искоришћеност алтернативних извора финансирања • Недовољно обучен кадар у институцијама за припрему и вођење ЕУ финансираних пројеката • Неразвијен локални цивилни сектор у домену пружања услуга СЗ • Недовољно развијена међусекторска сарадња (образовање, здравство и социјална заштита) • Неусклађеност између обима надлежности и расположивих капацитета у општинској управи • Проблем одрживости услуга које се успостављају пројектно • Није развијена ниједна услуга за рад са децом и младима у сукобу са законом и другим тешкоћама у социјалном прилагођавању

<ul style="list-style-type: none"> • Довољан број непосредних извршилаца-пужалаца услуга (нпр. акредитоване геронтодомаћице, лиценцирани стручни радници) 	<ul style="list-style-type: none"> • Велики број корисника социјалне заштите на територији општине (12,60% удео у укупној популацији)
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Повећање квалитета постојећих и увођење нових услуга • Умрежавање свих актера СЗ • Повезивање са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга СЗ • Развој стратешког оквира у области социјалне заштите на националном нивоу - националне стратегије • Коришћење домаћих и ЕУ фондова за локалне услуге СЗ • Успостављање иновативних услуга социјалне заштите кроз размену добре праксе са другим актерима из области социјалне заштите 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољан број домаћих и страних донатора за подршку социјалним програмима • Зависност система од политичких промена • Континуирани пораст броја старих лица, уз миграције младих у потрази за послом • Смањивање и стагнација износа наменских трансфера • Константно повећање број породица које су социјално угрожене • Сложеност уговарања са већим бројем ЛС у погледу заједничких услуга СЗ • Непостојање усвојеног националног стратешког оквира у области социјалне заштите

ЗАКЉУЧАК:

Разматрајући напред наведене чињенице као и закључке након спроведеног мапирања и одржаних фокус група може се констатовати да би приоритети локалних јавних политика у области социјалне заштите у предстојећем периоду од 3 године требали да се базирају на активацији локалних ресурса који ће радити на унапређењу постојећих услуга социјалне заштите као и на развоју нових услуга за најрањивије категорије становништва, продубљивању сарадње и координације између различитих сектора, поготово оних који су до сада били слабије укључени, као и обезбеђивању финансирања свих услуга.

- Потребно је радити на стварању предуслова да се успостави међусекторска сарадња са локалним Домом здравља обзиром да је велики број испитаника током мапирања нагласио да су им услуге здравствене заштите често недоступне. Интегрисана услуга која би се успоставила би на ефикаснији начин одговорила на потребе корисника а и само пружање би било економски целисходније него када различити сектори раде раздвојено и свако у свом домену рада.

- И поред тога што општина Блаце издваја значајна средства из буџета за услуге социјалне заштите и даље постоји потреба за ширењем обухвата корисника неким од постојећих права или услуга социјалне заштите или за увођењем нових услуга па самим тим и за повећање износа финансирања за услуге социјалне заштите из локалног буџета.

- Потребно је успоставити систематично праћење и учествовање у донаторским програмима а у вези са тим и улагати у развој људских ресурса у локалној самоуправи,

који би били задужени за праћење тих програма, припрему предлога пројеката и њихову имплементацију.

- Потребно је осмислити и спроводити информативне кампање кроз доступне канале комуникације о свим правима у услугама социјалне заштите који су присутни у општини Блаце као и о процедурама за њихово остваривање. Посебан акценат треба ставити на информисање родитеља и старатеља деце и младих са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама као и старијег становништва у сеоским срединама.

- На средњи рок треба размотрити могућност увођења услуге Дневни боравак која би била намењена деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, који имају потребу за дневном негом и надзором и подршком у одржању и развијању својих потенцијала на начин који не омета њихово школовање. Имајући у виду да је успостављање ове услуге за општину величине Блаца економски неоправдано обзиром на стандарде које је потребно испунити (простор, стручни радници, исхрана) најцелисходније је покушати да се уз сарадњу више оближњих ЈЛС ради на стварању предуслова да се ова услуга заједнички покрене у будућности.

- У даљој перспективи потребно је фокусирати се на развој програма који су намењени како младима који су у сукобу са законом креирањем садржаја за квалитетно провођење слободног времена, тако и проблемима који проистичу као последица партнерског и насиља у породици покретањем услуге саветовалишта за брак и породицу

4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана

На основу обављене анализе стања и положаја грађана у области социјалне заштите, спроведеног мапирања потреба корисника и потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите у општини Блаце, као и идентификације ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу утврђена је логика интервенције и формулисани су општи и посебни циљеви и у оквиру њих мере и активности које ће допринети остварењу тих циљева.

Посебна вредност на којој се заснивао процес израде овог документа је било укључивање реалевантних актера из различитих сектора и ресора, представника јавне управе, организација цивилног сектора као и консултације са циљним групама и подизање капацитета за процес припреме и управљања јавним политикама. Приликом израде документа поштовало се начело реалистичности, те су уважене финансијске и административне могућности и ограничења општине, док ће изазови који настану услед тих ограничења бити превазиђени прерасподелом средстава у складу са стратешким опредељењима формулисаним у овом документу и оснаженом међусекторском сарадњом.

Приликом формулисања циљева и мера узети су у обзир и национални и локални важећи документи јавних политика, пре свега План развоја општине Блаце 2022-2029 као и Стратегија деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2022-2026.

4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)

ОПШТИ ЦИЉ:

Општи циљ Програма је унапређење положаја и квалитета живота грађана из најосетљивих категорија успостављањем и развојем мреже стандардизованих локалних услуга социјалне заштите.

Испуњењем општег циља унапредиће се доступност и одрживост права и услуга социјалне заштите у општини Блаце са основном визијом да се превенирају проблеми појединаца, породица и група у ризику, спречи настајање социјалне искључености и побољша квалитет живота рањивих и маргинализованих појединаца и породица путем ефикаснијег коришћења постојећих ресурса, подизањем капацитета и стварањем предуслова за развој и пружање нових услуга.

Да би се постигао општи циљ Програма, дефинисана су три посебна циља:

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

Посебни циљ I: Унапређење и развој мреже локалних услуга социјалне заштите

Овај посебни циљ реализоваће се кроз сет мера и активности које ће допринети планском и одрживом развоју услуга социјалне заштите у заједници у општини Блаце, у складу са идентификованим потребама грађана. На тај начин створиће се услови за потпунију примену једног од основних начела, садржаног и у ЗСЗ, по којем се услуге социјалне заштите првенствено пружају у непосредном и најмање рестриктивном окружењу, при чему предност имају оне које омогућавају останак корисника у заједници.

У оквиру анализе стања је указано на изазове који доприносе недовољној развијености услуга, међу којима су пре свега обезбеђење средстава и професионалних капацитета за ширење и развој услуга у заједници, те би мере и активности у оквиру овог циља требале да допринесу стварању претпоставки за развој нових услуга и одрживост постојећих. Кључне циљне групе према којима треба развијати услуге подршке су стари, особе са инвалидитетом и деца са сметњама у развоју и инвалидитетом. На основу података из анализе стања, а и у процесу консултација је указано на неопходност веће подршке старима у руралним пределима којима је здравствена заштита недоступна као и деци са сметњама у развоју и њиховим породицама.

Мере и активности у оквиру овог циља су у складу са Стратегијом деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2021-2026.године.

МЕРА 1.1. - *Унапређење услуге социјалне заштите Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом*

Постојећа услуга Помоћ у кући која се пружа последњих година биће унапређена интеграцијом са здравственим сектором обзиром да је велики број испитаника током мапирања нагласио да су им услуге здравствене заштите, поготово у удаљеним сеоским срединама, често недоступне. Након потписивања Протокола о сарадњи покренуће се интерсекторска услуга са Домом здравља у Блацу.

МЕРА 1.2. - Унапређење услуге социјалне заштите Лични пратилац детета

На основу података добијених у процесу мапирања потреба корисника указано је на неопходност веће подршке деци са сметњама у развоју и инвалидитетом и њиховим породицама, посебно оне врсте подршке која подржава укључивање у редовни образовни систем. У сфери подршке природној породици деце са сметњама у развоју наглашена је потреба за ширењем обухвата корисника обзиром на тренд раста броја корисника од када је услуга покренута. Потребно је у оквиру ове мере обезбедити стабилност и одрживост услуге у периоду имплементације Програма.

МЕРА 1.3. - Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга

Сврха социјално едукативних услуга јесте помоћ појединцу и породици ради превазилажења кризних ситуација, стицање вештина за самосталан и продуктиван живот у заједници, као и пружање подршке кроз индивидуалне третмане различитим корисничким групама. У зависности од околности у вези категорије и броја потенцијалних корисника као и расположивих људских и материјалних ресурса предвиђено је покретање неке од следећих услуга: Саветовалиште за брак и породицу, Саветовалиште за едукацију и превенцију проблема деце и младих и сл.

МЕРА 1.4. - Проширење капацитета услуге социјално становање у заштићеним условима

Обзиром на повећање потреба за услугом социјално становање у заштићеним условима кроз раст броја захтева који се подносе последњих година надлежном органу општина ће наставити да предузима кораке како би се у наредном периоду изградио објекат са 12 нових стамбених јединица. Општина је определила парцелу на којој ће објекат бити изграђен и урађена је процена вредности радова. Након обезбеђења средстава приступило би се изради пројектне и техничке документације за изградњу објекта, спровела јавна набавка и отпочели радови на изградњи.

Посебни циљ II: Умрежавање са локалним и регионалним партнерима у циљу успостављања нових интерсекторских и међуопштинских услуга социјалне заштите

Реализација мера и активности у оквиру овог циља треба да допринесе повезивању најразличитијих актера на локалу како би се превазишли изазови недовољне координације и сарадње приликом пружања подршке сиромашним и осетљивим категоријама становништва. Недовољна информисаност и компликоване административне процедуре такође су препрека за остваривање права за мање образоване и најсиромашније. Умрежавање подразумева и ширење праксе прибављања докумената у име корисника, подршку посебно угроженим групама при аплицирању за поједина права, а и повезивање

различитих сектора како би се обезбедило да корисници без административних препрека могу да остваре социјална права.

Умрежавање је битно јер обзиром на величину општине Блаце и потенцијални број корисника није економски оправдано покретати неку од услуга социјалне заштите која подразумева обезбеђивање простора за боравак корисника као и већи број ангажованих стручних радника на трајнијој бази па је у том смислу потребно развијати партнерства са околним локалним самоуправама у циљу покретања међуопштинских услуга. Такође је потребно и иновативним приступима подршке младима допринети бољој социјалној интеграцији у локалним заједницама деце и младих са проблемима у понашању и сукобу да законом.

МЕРА 2.1. - *Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите*

У циљу умрежавања локалних актера у оквиру ове мере предвиђена је Израда и потписивање Меморандума о сарадњи за јачање интерсекторске сарадње установа из система социјалне заштите на територији општине Блаце са установама из области образовања, здравства, полиције, тужилаштва, судства. Такође је потребно радити на успостављању и развоју сарадње са установама из система социјалне заштите које су основане на територији других ЈЛС како би се та сарадња која и сада постоји одвијала на предвидљив и по корисника најцелиходнији начин.

МЕРА 2.2. - *Спровођење информативних кампања о правима и услугама социјалне заштите као и о процедурама за њихово остваривање*

Ова мера предвиђа организацију, припрему и спровођење по једне информативне кампање годишње у другој и трећој години имплементације Програма намењене потенцијалним корисницима права и услуга социјалне заштите. Кампање би биле спровођене од стране општине и Центра за социјални рад.

МЕРА 2.3. - *Институционализација сарадње са околним локалним самоуправама у циљу покретања међуопштинских услуга*

У циљу покретања међуопштинских услуга социјалне заштите потребно је прво израдити анализу о могућностима и економској оправданости покретања међуопштинских услуга, а затим и остварити сарадњу на нивоу Центара за социјални рад и потом и на нивоу општинских управа уз укључивање и осталих сектора по потреби. Обавезно би било и потписивање Меморандума о сарадњи између партнера у ком би се предвиделе међусобне обавезе и права. Обзиром да оваква врста сарадње није толико честа у земљи могуће је да би била потребна и подршка неког спољног фактора или обезбеђивање допунских извора средстава ван локалних општинских буџета.

МЕРА 2.4. - *Умрежавање и заједничко деловање у циљу развоја програма који су намењени младима који су у сукобу са законом*

Обзиром на повећани број деце и младих које Центар за социјални рад региструје као кориснике ова мера предвиђа заједничко деловање општине са Центром за социјални рад и полицијском управом и тужилаштвом како би се обезбедила реализација годишње једног

превентивног програма намењеног деци и младима са проблемима у понашању као и једне кампање у циљу спречавања вршњачког насиља.

Посебни циљ III: Унапређење организационих и људских капацитета за спровођење локалне социјалне политике

У околностима у којима последњих година општински буџет, иако је номинално присутан благи раст, исказује тренд стагнације обзиром на инфлацију и општи пораст трошкова живота, ради развоја ефективне и ефикасне социјалне заштите на локалном нивоу и приступа спољним изворима финансирања који могу да допринесу унапређењу постојећих и увођењу нових услуга социјалне заштите неопходно је подизање капацитета свих релевантних актера на локалу. На првом месту потребно је радити на подизању капацитета професионалаца из система социјалне заштите али и спровођењу обука намењеним представницима општинске администрације и цивилног сектора за упознавање са процедурама управљања пројектним циклусом као и процедурама имплементације донаторских програма и пројеката.

Да би се остварио интегрални приступ заштити корисника и успостављању дијалога са појединцима и заједницом потребно је спроводити медијске кампање сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва посебно у категорији деце и младих који су укључени у систем редовног школовања док је у циљу унапређења доброг управљања у систему социјалне заштите кроз изградњу делотворног и ефикасног система потребно спровести мере унапређења система мониторинга и евалуације као и система извештавања о ефектима (исходима) локалне политике у области социјалне заштите, а не само извештавање о пруженим услугама.

МЕРА 3.1. - Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите

Путем ове мере би се спровела по једна обука годишње у другој и трећој години имплементације Програма за јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите како би на адекватан начин пратили и усвајали савремена достигнућа из области психологије, педагогије и социјалног рада.

МЕРА 3.2. - Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма

Како би се обезбедила додатна средства за унапређење система социјалне заштите у општини организовало би се спровођење обука за писање и управљање пројектима намењене радницима општинске управе, запосленима у систему социјалне заштите и представницима локалног цивилног сектора. Са новостеченим знањима повећао би се број поднетих пројектних апликација од стране локалних актера екстерним изворима финансирања.

МЕРА 3.3. - Спровођење медијских кампања сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва

Ова мера предвиђа организацију и спровођење по једне годишње медијске кампање за подизање свести школске деце о потешкоћама деце са проблемима у развоју током друге и треће године имплементације Програма. Кампање би се спроводиле од стране Центра за социјални рад и локалних организација цивилног друштва.

МЕРА 3.4. - Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите

У оквиру ове мере спровешће се 2 радионице за примену методологије за праћење, оцену и извештавање о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга а након тога и израдити Правилник о праћењу, вредновању и извештавању о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга.

4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма

Саставни део Програма унапређења социјалне заштите у општини Блаце за период од 2025. до 2027. године чини и Акциони план за његово спровођење који садржи разрађене мере и активности које доприносе остваривању посебних циљева. Акциони план укључује и процену трошкова, односно средстава потребних за њихово спровођење и у наредној табели приказан је сумарни пресек збирова цифара (средстава) које су неопходне за реализацију Програма:

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Унапређење и развој мреже локалних услуга социјалне заштите				
	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 1.1: Унапређење услуге социјалне заштите Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом	0,00	0,00	Буџет ЛС 5.880.352,50	8.018.662,50
			Екстерни извори 2.138.310,00	
МЕРА 1.2: Унапређење услуге социјалне заштите Лични пратилац детета	Буџет ЛС 3.000.000,00	Буџет ЛС 3.105.000,00	Буџет ЛС 3.207.465,00	12.416.620
	Екстерни извори 1.000.000,00	Екстерни извори 1.035.000,00	Екстерни извори 1.069.155,00	
МЕРА 1.3: Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	0,00	0,00	2.500.000,00	2.500.000,00
МЕРА 1.4: Проширење капацитета услуге социјално становање у заштићеним условима	0,00	0,00	89.221.056,36	89.221.056,36

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Умрежавање са локалним и регионалним партнерима у циљу успостављања нових интерсекторских и међуопштинских услуга социјалне заштите				
	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 2.1: Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00
МЕРА 2.2: Спровођење информативних кампања о правима и услугама социјалне заштите као и о процедурама за њихово остваривање	0,00	100.000,00	150.000,00	250.000,00
МЕРА 2.3: Институционализација сарадње са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00
МЕРА 2.4: Умрежавање и заједничко деловање у циљу развоја програма који су намењени младима који су у сукобу са законом	0,00	150.000,00	250.000,00	400.000,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Унапређење организационих и људских капацитета за спровођење локалне социјалне политике				
	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 3.1: Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите	0,00	100.000,00	150.000,00	250.000,00
МЕРА 3.2: Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма	0,00	200.000,00	250.000,00	450.000,00
МЕРА 3.3: Спровођење медијских кампања сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва	0,00	80.000,00	150.000,00	230.000,00
МЕРА 3.4: Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00

5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

За потребе праћења спровођења, вредновања учинка и извештавања о имплементацији Програма унапређења социјалне заштите општина Блаце ће успоставити радну групу. Чланови радне групе биће представници организационих јединица одговорних за спровођење односно координисање спровођења мера као и организационих јединица које ће спроводити активности у оквиру мера и њихових партнера.

Радна група ће у својим годишњим плановима рада прецизније дефинисати технике помоћу којих ће се спроводити праћење спровођења Програма и вредновање учинка. Као методе и технике користиће се стандардни сет алатки међу којима су: евидентирање корисника и услуга, интервјуи са корисницима и пружаоцима услуга (разговори, упитници за испитивање задовољства корисника, анкете, скале процене) као и сами производи рада – анализа документације.

Циљ праћења и вредновања спровођења Програма унапређења социјалне заштите је да се систематично и редовно прикупљају подаци, прати и надгледа процес имплементације мера и активности и процењује степен остварења општег и посебних циљева. Сврха праћења и вредновања је праћење напретка, побољшање ефикасности и успешности имплементације Програма, али и предлагање измена у активностима на основу налаза и оцена.

Када је у питању временски оквир, праћење имплементације мера и активности ће представљати непрекидан процес прикупљања података и спроводиће се континуирано током реализације активности које су предмет праћења, за период на који се прави Програм. Вредновање учинка као анализа података и доношење оцене о успешности, вршиће се периодично и пратиће одређене фазе имплементације Програма а најмање једном годишње и извештај о вредновању учинка биће саставни део целовитог извештаја о спровођењу Програма који ће се подносити Скупштини општине и јавности на увид, разматрање и евентуално кориговање. Завршно вредновање учинка Програма унапређења социјалне заштите обавиће се на крају, 2027. године.

Годишње и финални извештај подносиће радна група формирана од стране општине Блаце. Сви извештаји ће се објављивати на званичном интернет сајту општине Блаце, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Уколико се након усвајања извештаја утврди потреба за ревизијом Програма, истој ће се приступити у складу са процедурама које прописује ЗПС.

6. Акциони план

ОПШТИ ЦИЉ: Унапређење положаја и квалитета живота грађана из најосетљивих категорија успостављањем и развојем мреже стандардизованих локалних услуга социјалне заштите						
Показатељ(и) на нивоу општег циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број грађана из најосетљивијих категорија чији је квалитет живота унапређен	Број грађана	Извештаји пружаоца услуга	7	7	8	180

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Унапређење и развој мреже локалних услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Блаце						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број корисника услуга социјалне заштите	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	7	7	8	180
Број новопокренутих услуга	Број услуга СЗ	Извештаји пружаоца услуга	2	2	2	3

МЕРА 1.1: Унапређење услуге социјалне заштите Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Општински буџет	Програм 11	0,00	0,00	5.880.352,50	
	Наменски трансфери		0,00	0,00	2.138.310,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број корисника интерсекторске услуге Помоћ у кући за стара лица и лица са инвалидитетом	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	160

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.1.1. Израда и потписивање Протокола о сарадњи са Домом здравља	Општина Блаце	Дом здравља Центар за социјални рад	4/2026	Општински буџет	/	/	/	/
1.1.2. Покретање интерсекторске услуге Помоћ у кући са Домом здравља	Општина Блаце	Дом здравља Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет Наменски трансфери	Програм 11/ПА0016	/	/	5.880.352,50 2.138.310,00

МЕРА 1.2: Унапређење услуге социјалне заштите Лични пратилац детета						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Општински буџет	Програм 11	3.000.000,00	3.105.000,00	3.207.465,00	
	Наменски трансфери		1.000.000,00	1.035.000,00	1.069.155,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број новообухваћених корисника услуге Лични пратилац детета	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	7	7	8	10

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.2.1. Проширење услуге Лични пратилац детета новим корисницима	Општина Блаце	Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет Наменски трансфери	Програм 11/ПА0016	3.000.000,00 1.000.000,00	3.105.000,00 1.035.000,00	3.207.465,00 1.069.155,00

МЕРА 1.3: Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Донаторска средства	Програм 11	0,00	0,00	2.500.000,00	
Период спровођења мере: 2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>Изменити Одлуку о социјалној заштите општине Блаце</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	Број услуга	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	1
Број корисника саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	10

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.3.1. Покретање и пружање саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге	Општина Блаце	Центар за социјални рад	4/2027	Донаторска средства	Програм 11/ПА0017	0,00	0,00	2.500.000,00

МЕРА 1.4: Проширење капацитета услуге социјално становање у заштићеним условима						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Донаторска средства	Програм 11	0,00	0,00	89.221.056,36 ¹	
	Општински буџет		0,00	0,00	0,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број обезбеђених стамбених јединица за потребе услуге социјално становање у заштићеним условима	Стамбена јединица	Обезбеђење добара и пружање услуга	4	4	4	16

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
1.4.1. Изградња стамбеног објекта	Општина Блаце	/	4/2027	Донаторска средства	Програм 11	0,00	0,00	89.221.056,36
1.4.2. Добијање употребне дозволе за објекат	Општина Блаце	/	4/2027	Општински буџет	Програм 11	/	/	/

¹ Предрачунска вредност радова из 2024. увећана за пројектовану просечну годишњу стопу инфлације из Фискалне стратегије за 2025. са пројекцијама за 2026. и 2027.

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Умрежавање са локалним и регионалним партнерима у циљу успостављања нових интерсекторских и међуопштинских услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Блаце						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број меморандума о сарадњи са различитим локалним, регионалним и националним актерима	Меморандум	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	2	2
Број партнерских програма/пројеката/иницијатива	Пројекат /Иницијатива	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	4	4

МЕРА 2.1: Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Општински буџет	/	/	/	/	
			/	/	/	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Потписани Меморандуми о сарадњи са другим актерима у систему социјалне заштите	Меморандум о сарадњи	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.1.1. Израда Меморандума о сарадњи за јачање интерсекторске сарадње установа из система социјалне заштите на територији општине Блаце са установама из области образовања, здравства, полиције, тужилаштва, судства	Општина Блаце	Сви сектори	4/2027	Општински буџет	/	/	/	/
2.1.2. Успостављање и развој сарадње са установама из система социјалне заштите које су основане на територији других ЈЛС	Општина Блаце	Организације из других ЈЛС	4/2027	Општински буџет	/	/	/	/

МЕРА 2.2: Спровођење информативних кампања о правима и услугама социјалне заштите као и о процедурама за њихово остваривање

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
			2025. година	2026. година	2027. година
Општина Блаце	Општински буџет	Програм 15	0,00	100.000,00	150.000,00
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Информативно-едукативне			
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -					

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број информативних кампања о услугама и правима из области социјалне заштите	Број кампања	Извештај о спроведеној кампањи	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.2.1. Организација и спровођење информативних кампања	Општина Блаце	Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	100.000,00	150.000,00

МЕРА 2.3: Институционализација сарадње са околним локалним самоуправама у циљу покретања међуопштинских услуга

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
			2025. година	2026. година	2027. година
Општина Блаце	Донаторска средства	Програм 15	0,00	0,00	200.000,00

Период спровођења мере: 2026-2027

Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере

Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
----------------------------	---------------	---------------	------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Број Меморандума о сарадњи са суседним ЈЛС	Меморандум	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	0	1
--	------------	--	---	---	---	---

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.3.1. Израда анализе о могућностима и економској оправданости покретања међуопштинских услуга социјалне заштите	Општина Блаце	Центар за социјални рад/Суседне ЈЛС	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	0,00	200.000,00
2.3.2. Потписивање Меморандума о сарадњи са суседним ЈЛС	Општина Блаце	Суседне ЈЛС	4/2027	Општински буџет	/	/	/	/

МЕРА 2.4: Умрежавање и заједничко деловање у циљу развоја програма који су намењени младима који су у сукобу са законом						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Општински буџет	Програм 14	0,00	150.000,00	250.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број покренутих иницијатива за заједничко деловање локалних актера	Број иницијатива/програма	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
2.4.1. Реализација једног превентивног програма намењеног деци и младима са проблемима у понашању	Општина Блаце	Центар за социјални рад Полиција Тужилаштво	4/2027	Општински буџет	Програм 14/ПА0005	0,00	0,00	250.000,00
2.4.2. Реализација једне кампање у циљу спречавања вршњачког насиља	Општина Блаце	Центар за социјални рад Полиција Тужилаштво	4/2026	Општински буџет	Програм 14/ПА0005	0,00	150.000,00	0,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Унапређење организационих и људских капацитета за спровођење локалне социјалне политике						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Блаце						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број поднетих пројектних предлога екстерним изворима финансирања	Број пројеката	Пројектни предлог пројекта	0	0	1	2

МЕРА 3.1: Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Центар за социјални рад	Општински буџет	Програм 11	0,00	100.000,00	150.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број запослених у систему социјалне заштите чије су компетенције ојачане	Број радника	Извештај о раду Центра за социјални рад	0	0	2	4

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.1.1. Спровођење обука за јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите	Центар за социјални рад	Лиценциране организације СЗ	4/2027	Општински буџет	Програм 11/ПА0005	0,00	100.00,00	150.000,00

МЕРА 3.2: Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Општински буџет	Програм 15	0,00	200.000,00	250.000,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број пројеката са којим се конкурисало на екстерне изворе финансирања	Број пројектних апликација	Пројектна документација	0	0	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.2.1. Спровођење обука за писање и управљање пројектима	Општина Блаце	Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	200.000,00	250.000,00
3.2.2. Израда пројеката и конкурсање за екстерне изворе финансирања	Општина Блаце	Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет	/	0,00	0,00	0,00

МЕРА 3.3: Спровођење медијских кампања сензибилизације јавности за препознавање потреба посебно осетљивих група становништва

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Општински буџет	Програм 15	0,00	80.000,00	150.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2027		Тип мере: Информативно-едукативне				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број спроведених медијских кампања сензибилизације јавности	Број кампања	Извештај о спроведеној медијској кампањи	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.3.1. Организација и спровођење медијске кампање за подизање свести школске деце о потешкоћама деце са проблемима у развоју	Општина Блаце	Организације цивилног друштва Центар за социјални рад	4/2027	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	80.000,00	150.000,00

МЕРА 3.4: Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2025. година	2026. година	2027. година	
Општина Блаце	Донаторска средства	/	/	/	/	
			/	/	/	
Период спровођења мере: 2025		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Успостављен система мерење ефекта (исхода) локалне политике у области социјалне заштите на квалитет живота корисника	Број Правилника	Службени лист ЈЛС	0	1	/	/

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025. година	2026. година	2027. година
3.4.1. Реализација 2 радионице за примену методологије за праћење, оцену и извештавање о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга	Општина Блаце	Центар за социјални рад	1/2025	Донаторска средства	/	/	/	/
3.4.2. Израда Правилника о праћењу, вредновању и извештавању о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга	Општина Блаце	Центар за социјални рад	1/2025	Донаторска средства	/	/	/	/

7. Прилози

Прилог 1 – Табеларни прегледи корисника права на социјалну заштиту у општини Блаце

Табела 1: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу

Корисници	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17.год)	186	175	361	199	179	378	242	208	450
Млади (18-25.год)	24	29	53	26	32	58	38	64	102
Одрасли (26-64.год)	356	342	698	374	353	727	446	465	911
Стари (65 и више)	139	260	399	124	242	366	135	229	364
УКУПНО:	705	806	1511	723	806	1529	861	966	1827

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

Коментар: Посматрајући податке за последње 3 године може се закључити да је изражен тренд повећања укупног броја корисника за скоро 20% током тог периода. Од тога највећи број корисника је за сваку годину је у категорији одраслих лица, број деце је повећан за 25% док је број корисника из категорије младих скоро дуплиран.

Табела 2: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

Корисници	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
0-2 године	8	8	16	9	9	18	9	9	18
3-5 година	21	29	50	21	30	51	22	33	55
6-14 година	99	82	181	104	85	189	138	97	235
15-17 година	58	56	114	65	55	120	73	69	142
УКУПНО:	186	175	361	199	179	378	242	208	450

Корисници	2021						2022						2023					
	Градско			Остало			Градско			Остало			Градско			Остало		
	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.
Деца (0-17.год)	102	98	200	84	77	161	104	101	205	95	78	173	151	138	289	91	70	161
Млади (18-25.год)	14	15	29	10	14	24	14	17	31	12	15	27	24	43	67	14	21	35
Одрасли (26-64.год)	223	175	398	133	167	300	241	177	418	133	176	309	282	249	531	164	216	380
Стари (65 и више)	86	84	170	53	176	229	75	77	152	49	165	214	91	149	240	44	80	124

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

Коментар: Укупан број деце као корисника је повећан за 25% кроз посматрани период и док је у погледу узрастних категорија од 0-2 и 3-5 година старости број корисника релативно стабилан, приметно је повећање код категорије деце од 6-14 и 15-17 година.

Табела 3: Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

	2021					2022					2023				
	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно
Деца под старатељством ²	0	0	4	1	5	0	0	5	5	10	0	1	3	2	6
Деца жртве злостављања и занемаривања	0	0	5	2	7	0	0	5	2	7	1	2	8	1	12
Деца са неадекватним родитељским старањем	1	3	6	1	11	1	2	5	2	10	0	4	7	0	11
Деца са проблемима у понашању и сукобу да законом	0	0	11	15	26	0	0	14	18	32	0	0	6	21	27
Деца чији се родитељи споре око вршења родитељског права	5	4	12	3	24	2	10	10	4	26	1	8	9	3	21
Деца чије су породице корисници НСП и др. видова мат. давања	15	39	121	89	264	17	43	125	92	277	16	46	131	95	288
Деца ОСИ	1	5	19	6	31	0	6	18	7	31	0	6	19	8	33
Деца у поступцима одређивања личног имена	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца у поступцима располагања имовином	0	0	1	1	2	0	0	3	3	6	0	0	0	3	3
Деца у поступцима сагласности за малолетнички брак	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца повратници из реадмисије	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остала деца	7	6	13	16	42	8	7	15	17	47	9	14	52	19	94
Укупно	31	57	192	134	414	28	68	200	150	446	27	81	235	152	495

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

Коментар: Када су у питању деца као корисници кроз све три посматране године уочљиво је да су претежно у питању деца из породица које су корисници НСП или других видова материјалних давања. Деца ОСИ су следећа категорија корисника по бројности током све три године док су деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом следећа категорија по бројности. Као четврта по реду је категорија деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права.

² Сва деца под старатељством – и у породици и на смештају

Табела 4: Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости

Корисничке групе	2021					2022					2023				
	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно
Особе под старатељством ³	0	22	14	14	50	0	18	14	12	44	0	24	20	0	44
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	5	42	11	8	66	6	43	15	6	70	7	41	14	10	72
Особе које се споре око вршења родитељског права	0	32	0	0	32	0	34	0	0	34	2	22	0	0	24
Особе са инвалидитетом	13	123	144	88	368	9	120	145	89	363	11	121	142	78	352
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем	8	19	11	1	39	7	18	10	2	37	7	19	9	1	36
Особе које имају потребе за смештајем -домски или породични смештај	0	20	50	60	130	0	15	55	59	129	0	13	65	53	131
Материјално угрожене особе	44	476	206	38	764	43	479	203	41	766	69	657	176	41	943
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Бескућници	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остали	0	15	14	15	44	0	16	13	16	45	5	22	13	18	58
Укупно	70	749	450	224	1493	67	743	455	225	1490	102	919	439	201	1661

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

³ сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају

Табела 5:

Подаци о броју корисника/ца права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије									
Број корисника/ца права на:	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
материјалну подршку које се финансирају средствима Буџета РС – укупно	/	/	/	/	/	/	/	/	/
новчану социјалну помоћ	/	/	69	/	/	67	/	/	130
увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ ⁴	/	/	/	/	/	/	/	/	/
додатак за помоћ и негу другог лица	/	/	12	/	/	8	/	/	14
увећани додатак за помоћ и негу другог лица	/	/	10	/	/	11	/	/	24
посебну новчану накнаду	/	/	/	/	/	/	/	/	/
помоћ за оспособљавање за рад	/	/	1	/	/	0	/	/	1
Укупно	/	/	92	/	/	86	/	/	169
Тренд броја корисника/ца права на мере материјалне подршке и услуга социјалне заштите која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити									
Број корисника/ца права на:	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
једнократну новчану помоћ	/	/	856	/	/	560	/	/	420
ванредну новчану помоћ (интервентна новчана помоћ)	/	/	/	/	/	/	/	/	/
накнаду трошкова сахране	/	/	/	/	/	/	/	/	/
новчану накнаду за добровољно радно ангажовање	/	/	/	/	/	/	/	/	/
опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу	/	/	/	/	/	/	/	/	/
новчану помоћ ради најнужније адаптације стана	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Укупно	/	/	856	/	/	560	/	/	420
Услуге социјалне заштите у складу са одлуком о социјалној заштити	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	/	/	190	/	/	167	/	/	154
Лични пратилац детета са сметњама у развоју и инвалидитетом	/	/	0	/	/	8	/	/	8

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину

Прилог 2 – Табеларни прегледи финансирања социјалне заштите у општини Блаце

Табела 1: Тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Блаце

ГОДИНА	2021.година		2022.година		2023.година	
	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун
Укупан буџет ЈЛС	388.727.259,00	412.059.253,24	437.348.274,00	511.928.236,00	495.438.386,00	519.341.146,00
Процент издвајања за функцију социјална заштита у односу на укупан буџет	7.14%	8.25%	7.59%	9.27%	7,48%	11,23%
Процент издвајања за Програм 11 – дечија и социјална заштита у односу на укупан буџет	7.14%	8.25%	7.59%	9.27%	7,48%	11,23%
Издавања за мере материјалне подршке	15.923.000,00	15.985.590,42	14.150.000,00	15.734.228,00	14.150.000,00	15.066.946,00
Издавања за услуге социјалне заштите - номинално	7.800.000,00	12.763.200,00	11.480.000,00	17.333.843,00	12.000.000,00	16.649.840,00
Процент издвајања за услуге социјалне заштите у односу на укупна издвајања за Програм 11	28,00%	37,52%	34,56%	36,49%	20,56%	28,53%

Извор: Одлука о буџету и Завршни рачун града/општине

Табела 2 - Укупна вредност средстава за услуге СЗ

У 000 динара	2021	2022	2023
Укупан буџет ЈЛС	412.059	511.928	519.341
Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	12.763	17.334	16.650
Процент укупне вредности буџета	3,10%	3,38%	3,20%

Коментар: Новчана издвајања за реализацију пружања услуга социјалне заштите, а у складу са постојећем нормативним оквиром који регулише систем социјалне заштите на локалном нивоу су у финансијском смислу стабилна. Нема значајног повећања средстава по годинама а нема ни значајног пада.

У структури средстава опредељених за Програм 11 – Социјална и дечија заштита реализована средства за услуге социјалне заштите, без материјалних давања у 2021. години чине 37,52% буџета, у 2022. 36,49% буџета и у 2023. години 28,53% буџета, што је одличан просек, мада су у оквиру Програма 11 доминантнија средства која се издвајају за материјална и новчана давања.

Табела 3 - Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања

Извор финансирања	2021*	2022**	2023***
Помоћ у кући			
Средства из локалног буџета	10.018.355	9.835.491	9.782.293
Средства из осталих извора – наменски трансфери	1.903.845	1.935.852	2.229.227
Услуга лични пратилац			
Средства из локалног буџета	/	4.692.000	4.638.320
Средства из осталих извора – наменски трансфери	/	/	/
Укупна средства за услуге СЗ	11.922.200	16.468.035	16.649.840
Средства из локалног буџета	10.018.355	14.527.491	14.420.613
Средства из осталих извора – наменски трансфери	1.903.845	1.935.852	2.229.227
Средства из осталих извора	/	/	/

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ												
Година	2021				2022				2023			
Услуга/извор	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	10.018.355	1.903.845	/	/	9.835.491	1.935.852	/	/	9.782.293	2.229.227	/	/
Лични пратилац детета	/	/	/	/	4.692.000	/	/	/	4.638.320	/	/	/
УКУНО	10.018.355	1.903.845	/	/	14.527.491	1.935.852	/	/	14.420.613	2.229.227	/	/

Извор: буџет ЈЛС

<p><i>Коментар:</i> Од доношења Уредбе о наменским трансферима у социјалној заштити 2016. године општина Блаце је сваке године добијала средства којима је финансирала услуге социјалне заштите. Од почетка па све до сада средства су коришћена за финансирање услуге Помоћ у кући. У односу на првих пар година од доношења Уредбе средства су у последње 3 године готово преполовљена и обзиром на укупне износе трошкова услуга које општина финансира на годишњем нивоу, износи наменских трансфера су довољни за финансирање услуге у просеку за око 2 месеца годишње.</p>
--

Прилог 3 – Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите**ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ**

Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
Лични пратилац детета	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлука о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА

Прилог 4 – Институционални оквир система социјалне заштите у општини Блаце

- Капацитети у оквиру локалне управе:

- Правилник о организацији и систематизацији радних места у општинској управи општине Блаце и општинском правобранилаштву општине Блаце је усвојен 23.09.2022. године. У општинској управи општине Блаце постоји 6 одељења која у себи садрже све послове и надлежности које једна локална самоуправа има у свом делокругу рада:

1. Одељење за општу управу и заједничке послове,
2. Одељење за урбанизам, грађевинарство, стамбене, имовинско правне и инспекцијске послове;
3. Одељење за буџет, финансије, локалну пореску администрацију и јавне набавке;
4. Одељење за привреду, локални економски развој и заштиту животне средине;
5. Одељење органа општине и друштвених делатности;
6. Одељење за управљање капиталним пројектима и путевима, комуналне послове и саобраћај.

- Као мала општина са малим бројем службеника који су запослени у општинској управи у Блацу не постоје Правилником о организацији и систематизацији радних места предвиђене посебне организационе јединице тј. службе које би се бавиле искључиво питањима социјалне политике и социјалне заштите.

Одељење органа општине и друштвених делатности

- На пословима социјалне заштите као главни актер је препознато Одељење органа општине и друштвених делатности. Према Правилнику у овом одељењу систематизовано је 5 радних места:

- Руководилац Одељења органа општине и друштвених делатности и самостални саветник за скупштинске послове
- Саветник на нормативно-правним пословима за потребе Општинског већа
- Саветник на пословима друштвене бриге о деци
- Саветник на пословима борачко-инвалидске заштите и породилског боловања
- Млађи саветник на пословима ликвидатуре за потребе борачко инвалидске заштите и породилског боловања

Одељење за буџет, финансије, локалну пореску администрацију и јавне набавке

- Одељење за буџет, финансије, локалну пореску администрацију и јавне набавке такође има одређене надлежности када је у питању социјална заштита, поготово када су у питању плаћања пружаоцима услуга и спровођење процеса јавних набавки. Према Правилнику у овом одељењу систематизовано је 8 радних места.

- У домену социјалне заштите највећи део послова спроводе запослени у Одељењу органа општине и друштвених делатности, било као Одељење или као чланови радних тела

из области социјалне политике (руководилац Одељења покреће јавне набавке за услуге, израђује нацрте аката, а запослени прате реализацију уговора са пружаоцем услуга). Ово Одељење је и главни актер када су у питању пројектне активности, конкурисање и реализација пројеката у вези са социјалном заштитом.

- Улога скупштине и већа ЛС:

I. Организациони капацитети - Скупштина општине Блаце

- Пословником о раду Скупштине општине Блаце предвиђено је да се за разматрање и претресање питања из надлежности Скупштине, предлагање аката и вршење других послова образују стална и повремена радна тела (савети и комисије).
- Формирана су следећа радна тела:
  1. **Комисија за испитивање стамбених потреба социјално угрожених лица** која поступа у складу са Одлуком о социјалној заштити;
  2. **Савет за здравље** са надлежностима да подстиче сарадњу свих здравствених установа са територије општине Блаце и међусекторску сарадњу и предузима и друге активности у циљу унапређења области деловања јавног здравља на нивоу општине;
  3. **Комисија за равноправност полова** чија је надлежност да предлаже мере за утврђивање политике равноправности полова, прати податке о заступљености жена и мушкараца на изборним и постављеним положајима као и да се бави другим питањима која су од интереса за постизање равноправности полова. Такође, разматра предлоге одлука и других општих аката које доноси Скупштина са становишта унапређивања родне равноправности, сагледава резултате вођења политике и извршавања аката Скупштине од стране извршних органа Општине и других органа и функционера одговорних Скупштини у погледу поштовања родне равноправности, посебно оних којима се остварује политика једнаких могућности на нивоу Општине, разматра локалне акционе планове из области родне равноправности и примене стандарда о равномерној заступљености жена и мушкараца на местима одлучивања у јавном и политичком животу општине.
- У оквиру Скупштине општине не постоје радна тела у виду и савета и комисија која би се бавила искључиво социјалном политиком/социјалном заштитом.

II. Интерресорна комисија

- У оквиру општине не постоји локална Интерресорна комисија већ је она формирана уз заједничко учешће три локалне самоуправе, Прокупља, Житорађе и Блаца, с тим да се седиште налази у Прокупљу. Комисија има 5 чланова од којих су 4 стална а 5. члан се бира за сваки појединачни случај у складу са Законом. Стручну и административно-техничку подршку Комисији пружа Координатор Комисије.

III. Организациони капацитети - извршна власт

- **Општинско веће** има **5 чланова** и у свом саставу има и већника који се бави питањима социјалне политике.

УСТАНОВЕ СЗ у општини Блаце:

- Центар за социјални рад:

- **Центар за социјални рад** чини темељ система социјалне заштите у општини Блаце, надлежан је да реализује социјалну и породично правну заштиту грађана на подручју општине. Делатност Центра за социјални рад и његова овлашћења утврђена су Уставом, законима и подзаконским актима, као и Одлуком о социјалној заштити у општини Блаце. Обзиром на величину општине и број запослених није велики, укупно запослених има 9 а од тога је стручних радника са лиценцом укупно 5. Од укупног броја запослених 7 се финансира из републичког буџета док је 2 радника финансирано од стране ЈЛС. Центар има адекватан простор по површини али не и по доступности јер се налази на другом спрату без лифта и неприступачан је корисницима са посебним потребама, канцеларије су опремљене потребним намештајем, опремом и компјутерима са штампачима, фотокопир апаратима, скенерима, итд.

- Организационе јединице ЦСР-а су:

1. *Центар за социјални рад* који спроводи послове непосредне социјалне и породично-правне заштите и друге послове у складу са прописима, и
2. *Домско одељење за смештај одраслих и старијих лица* који пружа услуге домског смештаја.

- У оквиру Центра нема унутрашњих организационих јединица (служби) из делокруга рада Центра, тако да послове из делокруга рада ЦСР-а обављају наизменично сви запослени стручни радници и остали радници запослени на неодређено време у складу са одлуком директора у оквиру једне организационе јединице. ЦСР је и упутни орган када су у питању услуге социјалне заштите.

ПРУЖАОЦИ УСЛУГА СЗ У ОПШТИНИ БЛАЦЕ:

Услуга	Пружалац	Седиште пружаоца услуга	Сектор	Статус лиценце	Период пружања услуге		
					2021	2022	2023
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Удружење „Инклузија данас“	Прокупље	Цивилни	Да	18.01.2021. – 30.11.2021.	17.01.2021. – 30.11.2021.	16.01.2023. - 31.07.2023. - 03.10.2023. - 31.12.2023.
Лични пратилац детета	Удружење „Инклузија данас“	Прокупље	Цивилни	Да	/	01.09.2022. - 31.12.2022.	01.02.2023. - 20.06.2023. - 03.10.2023. - 31.12.2023.

Друге ресорне институције:

Образовне установе:

У општини Блаце постоји једна матична основна школа у градском подручју са 17 подручних одељења која се налазе у ванградским (осталим) насељима. Просечан број ученика у подручним школама општине Блаце изузетно је низак, и значајно је нижи од просека Србије и Топличке области. Када су у питању матичне школе просек је чак виши од просека у Србији и Топличкој области. Нето стопа обухвата основним образовањем је висока у општини Блаце. Приметна је константно нешто виша стопа у односу на просек Србије, као и на просек за Топличку област. Блаце има изузетно ниску стопу одустајања од основног образовања.

У општини Блаце налази се и једна средња школа која је мала по броју ученика, али је последњих година задовољила интересовања ученика који пре свега долазе из локалне основне школе из Блаца, али и оближњих општина Прокупље и Куршумлија. У општини постоји и студентски дом, са 105 места, који по потреби могу користити и ученици средње школе.

У општини је од 2022. године успостављена услуга Лични пратилац детата и све образовне институције на територији општине имају велики значај као подршка систему социјалне заштите у пружању те услуге.

Здравствене установе:

Дом здравља Блаце је основан 1953. године и данас представља самосталну радну организацију здравствене делатности са основним задатком пружања примарне здравствене заштите грађанима општине Блаце.

Локална самоуправа је преузела оснивачка права над домом здравља Блаце 2008.године.

Сва радна места су разерстана у три основне групе:

1. Послови координације,
2. Послови везани за обављање здравствене делатности,
3. Послови везани за обављање немедицинске делатности.

Дом здравља Блаце има следеће организационе јединице:

- Служба за здравствену заштиту одраслог становништва и радника, са кућним лечењем, хитном медицинском помоћи и санитетским превозом и поливалентном патронажом,
- Служба за здравствену заштиту жена,
- Служба за здравствену заштиту деце, школске деце и омладине,
- Специјалистичко - консултативна служба,
- Служба за лабораторијску, радиолошку и ултразвучну дијагностику,
- Служба за стоматолошку здравствену заштиту,
- Одсек за медицинско снабдевање.

У склопу Дома здравља раде и просторно издвојене здравствене амбуланте у селима: Међухани, Драгуши, Гргуру и здравствена станица у Барбатовцу.

У погледу услуга социјалне заштите улога Дома здравља је од великог значаја када је у питању мера 1.1. Програма која предвиђа унапређење услуге Помоћ у кући кроз укључивање нових стручних лица (медицинско особље, психотерапеут) уз сарадњу са Домом здравља што би изискивало и потребу да се закључи одговарајући Протокол о сарадњи у складу са чланом 58 ЗСЗ како би се покренула међусекторска (интегрисана) услуга.

Филијала Националне службе за запошљавање:

Национална служба за запошљавање присутна је на територији општине путем организационе јединице филијале Прокупље. Последњих година се у циљу реализације мера активне политике запошљавања расписују јавни позиви који су доступни становницима општине са основном сврхом смањења незапослености кроз директну финансијску подршку послодавцима и незапосленим лицима.

Међусекторска сарадња:

У току претходних година у општини Блаце пружају се услуге Помоћ у кући и Лични пратилац детета. Сарадња актера из различитих сектора на самом пружању услуга сводила се на евентуалну размену информација између различитих институција у погледу обавештавања потенцијалних корисника о постојању услуге док је ЦСР као упутни орган примао захтеве од стране потенцијалних корисника и након процене израђивао Решења о упућивању корисника на пружање услуге. Када је у питању услуга Помоћ у кући у погледу њеног проширења и унапређења као и укључивања здравственог сектора, могуће је пратити искуства других општина где се укључивање здравствених радника поред геронтодомаћица показало као целисходно и значајно подигло квалитет услуге, поготово у удаљенијим сеоским подручјима, где су због слабих или непостојећих саобраћајних веза са градском средином и слабије покретљивости корисника здравствене услуге недоступне у мери која је потребна. У случају унапређења услуге Помоћ у кући интеграцијом са здравственим сектором потребно је закључити одговарајући Протокол о сарадњи у складу са чланом 58 ЗСЗ.

Међуопштинска сарадња

Обзиром на величину ЈЛС и доступне ресурсе општина Блаце нема сопствену Интересорну комисију већ је она формирана уз заједничко учешће три локалне самоуправе, Прокупља, Житорађе и Блаца, с тим да се седиште налази у Прокупљу. Сразмерно броју прегледане деце са своје територије општине Блаце учествује у сношењу трошкова рада чланова Комисије. Обзиром да се у општини Блаце од 2022. године финансира пружање услуге лични пратилац детета рад Интересорне комисије је од посебног значаја обзиром да Одлука о условима обезбеђивања и пружања услуге лични пратилац детета предвиђа обавезно прибављање мишљења Комисије пре него што ЦСР изради Решење о признавању права на услугу.

Прилог 5 – Резултати спроведених консултација и јавне расправе

КОНСУЛТАЦИЈЕ:

Назив документа	Програм унапређења социјалне заштите у општини Блаце за период од 2025. до 2027. године
Предлагач	Општина Блаце
Период спровођења консултација	15.10.2024. – 15.11.2024.
Циљеви спровођења консултација	Прикупити мишљење чланова радне групе за израду Програма унапређења, представника организација и институција из општине Блаце о свим битним деловима Програма унапређења социјалне заштите – кључне информације проистекле из анализе стања, израда SWOT матрице, дефинисање циљева, мера и активности, буџетирање у оквиру Акционог плана.
Методи спровођења консултација	Радионице
Достављање писаних коментара	до 15.11.2024.
Циљне групе и друге заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама	У консултацијама су учествовали чланови радне групе за израду Програма као представници следећих сектора у општини Блаце: општинска управа, сектори социјалне заштите, здравства, образовања, запошљавања и цивилног сектора.
Да ли је спровођење консултација створило додатне буџетске трошкове	Спровођење консултација није створило додатне трошкове
Информације о достављеним коментарима	Током процеса консултација достављено је укупно 5 предлога од стране чланова радне групе. Сви предлози су достављени непосредно током дискусија приликом одржавања радионица и имали су одулучујући утицај у бољем сагледавању капацитета локалних актера, буџетских ограничења и могућности али и обима спровођења појединих мера и активности.
Анализа примљених коментара	Коментари који су примљени током процеса консултација су се односили на прибављање и кориговање података из анализе и усаглашавање текста за преглед и оцену постојећег стања, идентификовање и сагледавање проблема који нису били идентификовани на почетку процеса као и заједничко и боље формулисање циљева и мера као и показатеља. Сви коментари су усвојени и постали су саставни део финалног нацрта Програма.

ЈАВНА РАСПРАВА:

Назив нацрта/предлога акта	Програм унапређења социјалне заштите у општини Блаце за период од 2025. до 2027. године
Надлежни предлагач	Општина Блаце
Период спровођења јавне расправе	
Методи спровођења	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења јавне расправе (навести методе, време и место одржавања)	
Да ли је у потпуности спроведен програм јавне расправе (ако није, навести разлоге)	
Да ли је осигурано учешће свих идентификованих циљних група у јавној расправи (навести које су циљне групе учествовале у јавној расправи, а које нису)	
Које су друге заинтересоване стране учествовале у јавној расправи (уколико их је могуће идентификовати)	
Да ли је спровођење јавне расправе изазвало додатне буџетске трошкове (ако јесте, навести разлоге)	
Информације о достављеним коментарима, предлозима и сугестијама (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара (преглед кључних питања и став надлежног органа о тим питањима)	